

Høringsnotat

Forskrift om tilskudd til lavterskel aktivisering og arbeidsrettede aktiviteter i regi av frivillige organisasjoner

1. Bakgrunn

Arbeids- og inkluderingsdepartementet sender med dette på høring forslag til ny forskrift om tilskudd til lavterskel aktivisering og arbeidsrettede aktiviteter i regi av frivillige organisasjoner. Tildeling av tilskuddsmidlene er hjemlet i Stortingets budsjettvedtak kap. 621, post 70. Forskriften vil erstatte regelverk for tilskudd til aktivisering og arbeidstrening av personer med liten eller ingen tilknytning til arbeidsmarkedet i regi av frivillige organisasjoner over kapittel 621, post 70, fastsatt 3. april 2009. Det legges opp til at forskriften vil tre i kraft 1. januar 2026.

Forslaget til forskrift viderefører hovedelementene i dagens tilskuddsregelverk når det gjelder mål, målgruppe og hvem og hva det kan gis tilskudd til.

Tilskuddsordningen er eksternt evaluert. Proba-rapport nr. 2021-12, *Evaluering av tilskuddene til aktivisering, arbeidstrening, og sosialt entreprenørskap* er tilgjengelig på www.proba.no. Ifølge den eksterne evalueringen bidrar tiltakene i regi av frivillige organisasjoner til et mangfold i tilbudet til målgruppen, og tilbudet bidrar til å møte variasjonene i målgruppens behov. I noen tilfeller bidrar tiltakene til å dekke hull i det offentlige tjenestetilbudet. Evalueringen finner at tiltakene ofte har fleksible løsninger som er tilpasset deltakerne. Mange av organisasjonene har utviklet en egen arbeidsmåte eller metodikk basert på erfaringer med arbeid med målgruppen. Arbeids- og inkluderingsdepartementet foreslår blant annet på bakgrunn av evalueringen enkelte endringer i regelverket for tilskudd til aktivisering og arbeidstrening, se punkt 3.

Tilskudd til sosialt entreprenørskap og sosiale entreprenører over kapittel 621, post 70 videreføres etter gjeldende regelverk fastsatt 16. mai 2014.

Riksrevisjonen påpekte i sin rapport fra 2022 om etterlevelsesrevisjon av tilskudd til organisasjoner¹ at det bør fastsettes mer presise mål og tydelige kriterier for måloppnåelse som gir informasjon om ordningenes samlede måloppnåelse, og tilstrekkelig målrettede rapporteringskrav. Riksrevisjonen pekte også på at det bør være sammenheng mellom mål, kriterier for måloppnåelse og krav til rapportering. Dette er fulgt opp i forslaget til forskrift.

Departementet fremmer i høringsnotatet forslag om å forskriftsfeste tilskuddsordningen. Forslaget skal sikre at tilskuddsordningen er i samsvar med kravene forvaltningsloven og økonomiregelverket stiller til utformingen av regelverk for statlige tilskuddsordninger og forvaltningen av ordningene. Økonomiregelverket stiller krav om at regelverk for tilskuddsordninger skal ha elementene mål og målgruppe for ordningen, kriterier for måloppnåelse, tildelingskriterier, opplegg for oppfølging og kontroll og eventuelt evaluering.

2. Overordnet om tilskuddsordningen

I henhold til gjeldende tilskuddsregelverk har formålet med ordningen vært å stimulere til utvikling av nye tiltak og metoder for aktivisering og arbeidstrening av personer med liten

---

¹ Riksrevisjonens rapport om tilskudd til organisasjoner (2022)

eller ingen tilknytning til arbeidsmarkedet. Tiltakene skal gi sosialt og økonomisk vanskeligstilte et tilbud om aktivisering og arbeidstrening som et ledd i overordnede mål om å gi alle muligheter til å komme i arbeid og å bedre levekårene for de vanskeligst stilte. Målgruppen for tiltak er personer som står svært langt fra arbeidsmarkedet, og som i mange henseender er sosialt ekskludert.

Tilskuddsmottakere er frivillige organisasjoner som utfører arbeid for vanskeligstilte.

Det gis tilskudd til prosjekter og aktiviteter som faller innenfor formålet med ordningen.

Tilskuddet er tidsbegrenset, og gis for inntil tre år, med mulighet for forlengelse med to år.

Tilskuddsordningen forvaltes i dag av Arbeids- og velferdsdirektoratet.

3. Om forslag til ny forskrift

Forslaget til ny forskrift viderefører hovedelementene i dagens tilskudsregelverk når det gjelder mål, målgruppe og hvem og hva det kan gis tilskudd til.

Det legges opp til følgende større endringer i nytt regelverk (forskriften):

- Formålet om å utvikle nye tiltak og metoder for aktivisering og arbeidstrening, og prioriteringen av nyskapende tiltak, utgår. Målet med tilskuddsordningen, å gi personer med liten eller ingen tilknytning til arbeidsmarkedet et tilbud om aktivisering og arbeidsrettet aktivitet, videreføres.
- Målgruppen for tiltak er, som tidligere, sosialt og økonomisk vanskeligstilte med liten eller ingen tilknytning til arbeidsmarkedet, men ordlyden i forskriften om målgruppe er gjort mer generell.
- Det åpnes for at det kan gis tilskudd til samme type tiltak som det er gitt tilskudd til andre steder (geografisk spredning av tiltak).
- Det legges inn et forsterket krav om samarbeid med kommunen og/eller Nav-kontoret. Ved tilskudd ut over tre år vil det bli stilt krav om en samarbeidsavtale med kommunen og/eller Nav-kontor.
- Det er utarbeidet nye kriterier for måloppnåelse for tilskuddsordningen som helhet.
- Kriteriene for måloppnåelse skal også være utgangspunkt for rapportering om måloppnåelse fra tilskuddsmottaker.
- Forvaltningen av tilskuddsordningen legges til Nav fylke.

Sammenlignet med gjeldende regelverk er bestemmelsene utformet i forskrifts form, og er justert og forenklet for å oppfylle kravene i Økonomiregelverket.

I høringsnotatet omtales kun de delene av forskriften der det foreslås innholdsmessige eller større endringer i. Utkast til forskrift er vedlagt.

§ 2 Mål og målgruppe

Hovedmålet med ordningen videreføres i ny forskrift. Tilskuddsordningen skal bidra til å gi personer i målgruppen lavterskel aktivisering og arbeidsrettet aktivitet, med sikte på å bedre levekår og øke deltakelse og inkludering i arbeidslivet.

Målgruppen for aktivitetene i tilskuddsordningen er sosialt og økonomisk vanskeligstilte personer over 16 år med liten eller ingen tilknytning til arbeidsmarkedet. I dagens tilskuddsregelverk er det gitt eksempler på mer spesifikke målgrupper som kan være i målgruppen for tiltak. Dette er tatt ut, da forskrifter skal ha mer generelle bestemmelser.

Målgruppen kan være personer med sammensatte behov, og/eller personer som av ulike grunner ikke er i stand til å nyttiggjøre seg arbeidsmarkedstiltak eller andre arbeidsrettede tiltak og virkemidler i tiltaksporteføljen til arbeids- og velferdsforvaltningen. I tråd med dette, er det angitt at tilskuddsordningen er innrettet mot lavterskel aktivisering og arbeidsrettet aktivitet. I flere studier er det pekt på at arbeids- og velferdsforvaltningen mangler lavterskeltilbud for de som ikke er klar for mer omfattende arbeidsrettet aktivitet. Med aktivisering og arbeidsrettede aktiviteter menes ulike typer aktiviteter som kan bidra til at den enkelte på sikt kommer i jobb eller blir aktuelle for deltakelse i arbeidsmarkedstiltak.

Det foreslås i forskriften å sette en aldersgrense for personer i målgruppen på 16 år. Nedre aldersgrense for deltakelse i arbeidsmarkedstiltak er 16 år, jf. forskrift om arbeidsmarkedstiltak § 1-3. Også ungdomsgarantien gjelder for personer fra fylte 16 år. Unge under 18 år som skal få oppfølging gjennom ungdomsgarantien må ha samtykke fra foresatte for å få tjenester og oppfølging fra Nav.

Formålet med ordningen har vært å stimulere til utvikling av nye tiltak og metoder for aktivisering og arbeidstrening, og nyskapende tiltak er derfor etter gjeldende regelverk gitt prioritet. I hovedsak er det gitt tilskudd til tiltak som er kjent og som i liten eller ingen grad er nyskapende. For å oppfylle kravene til nyskaping og gjøre seg kvalifisert til en ny periode med tilskudd, har søkerne ofte gjort endringer i etablerte tiltak som fungerer godt. Dette er lite formålstjenlig. Det foreslås at formålet om å utvikle nye tiltak og metoder utgår, og tilsvarende, at prioriteringen av nyskapende tiltak utgår. Tilskuddsordningen som sådan understøtter utvikling av nye løsninger, ved at organisasjonene selv utvikler tiltak ut fra målene med tilskuddsordningen.

I tråd med den tidligere prioriteringen av nyskapende tiltak, er det i begrenset grad gitt tilskudd til geografisk spredning av tiltak. Når kravet om nyskaping utgår, kan det åpnes for at det kan gis tilskudd til samme type tiltak som det er gitt tilskudd andre steder og/ eller i regi av andre frivillige organisasjoner.

Tilskuddet er tidsbegrenset, og det er en utfordring med videreføring av gode tiltak etter perioden med statlige tilskudd. For å bedre forutsetningene for videreføring av gode tiltak, legges det inn at det er et mål med ordningen å stimulere til økt samarbeid mellom frivillige organisasjoner og kommunen og/eller Nav-kontor. Dette kan bidra til at aktivitetene videreføres etter perioden med statlig tilskudd. Den eksterne evalueringen peker også på utfordringen med mer langsiktig finansiering av tiltak, fordi det mangler et marked for kjøp av

tjenester eller andre former for finansiering av denne typen tiltak som kan erstatte tilskudd når perioden med tilskudd opphører. For å bedre forutsetningene for videre drift av gode tiltak etter perioden med tilskudd, tas det inn i forskriftens § 4.3 at søknader vil bli vurdert blant annet på bakgrunn av i hvilken grad prosjektet bidrar til et økt samarbeid med kommunen og/eller Nav-kontor.

Det legges også inn at det er et mål med ordningen å sammenstille og dele kunnskap og erfaringer om aktivitetene. Det er ønskelig å få mer systematisert kunnskap om og erfaringsutveksling om lavterskel aktivisering og arbeidsrettet aktivitet. I forskriftens § 4.3 er det tatt inn at søknader blant annet vil bli vurdert på bakgrunn av planer om hvordan kunnskap og erfaringer om aktivitetene skal deles.

§ 2.1 Kriterier for måloppnåelse

Følgende kriterier legges til grunn for å belyse måloppnåelse for tilskuddet. Aktivitetene har bidratt til:

- Etablering av tilbud om lavterskel aktivisering og arbeidsrettede aktiviteter for målgruppen.
- Flere i målgruppen har deltatt i lavterskel aktivisering og arbeidsrettet aktivitet.
- Flere i målgruppen har kommet ut i ordinært arbeid, skole/utdanning, eller andre tiltak.
- Det er etablert samarbeid med kommunen og/eller Nav-kontor.
- Kunnskap og erfaringer fra aktivitetene er sammenstilt og delt.

Kriteriene for måloppnåelse gjelder tilskuddsordningen som helhet. Det er i forskriftens § 5.2 også lagt inn at tilskuddsmottaker skal levere rapportering for å dokumentere måloppnåelse, med utgangspunkt i kriteriene for måloppnåelse i § 5.2.

Bestemmelsen følger opp Riksrevisjonens rapport om tilskudd til organisasjoner fra 2022¹. Det ble her pekt på at det bør fastsettes mer presise mål og tydelige kriterier for måloppnåelse, og at kriterier for måloppnåelse blir knyttet direkte til målene med ordningen.

Spørsmål som vi gjerne vil ha innspill og synspunkter fra organisasjonene på:

Er det mulig å dokumentere måloppnåelse og rapportere på kriteriene for måloppnåelse? Er det andre kriterier som bedre kan belyse i hvilken grad aktivitetene, kvalitativt eller kvantitativt, bidrar til å nå målene for tilskuddsordningen?

§ 3. Tildelingskriterier

§ 3.1 Hvem som kan tildeles tilskudd

Tilskudd kan gis til frivillige organisasjoner som er registrert i Frivillighetsregisteret. Med frivillig organisasjon forstås en sammenslutning av personer eller virksomhet som driver frivillig arbeid som ikke er fortjenestebasert og ikke er organisert av det offentlige. Dette er en videreføring av dagens tilskuddsregelverk.

§ 3.2 Hva det kan gis tilskudd til, og ev. avgrensninger for bruk av tilskuddet

Tilskudd kan gis til etablering av tilbud om lavterskel aktivisering og arbeidsrettede aktiviteter til målgruppen.

Bestemmelsen angir også tidsperiode for tilskudd. Tilskuddet er tidsbegrenset, og tildeles for ett år av gangen. Tilskuddsmottakere er prioritert i tre år forutsatt at tilskuddet benyttes til formålet og at det bevilges midler over statsbudsjettet. Det kan gis tilskudd i ytterligere to år. Ved tilskudd ut over tre år vil det bli stilt krav om en samarbeidsavtale med kommunen og/eller Nav-kontor. Dette er en skjerpelse sammenlignet med dagens regelverk, som stiller krav om samarbeid men ikke samarbeid som nødvendigvis er formalisert gjennom en samarbeidsavtale.

Det gis ikke tilskudd til aktiviteter som allerede er igangsatt/etablert eller som er en del av organisasjonens ordinære drift. Dette er en videreføring av dagens tilskuddsregelverk.

§ 4. Om saksbehandlingen

Tilskuddsordningen forvaltes i dag av Arbeids- og velferdsdirektoratet. Det foreslås at forvaltningen av tilskuddet legges til Nav fylke. Nav fylke er fylkesenhetene i Arbeids- og velferdsetaten. Nav fylke har god oversikt over og kunnskap om hva slags tiltak det er behov for regionalt og lokalt. Tilskuddet kan være et virkemiddel for Nav fylke til å sette i gang utvikling av aktiviteter og tiltak som treffer behovene lokalt. Tilskuddet kan være et virkemiddel og supplement for å utvikle et bredere tilbud til personer med utvidet bistandsbehov og sammensatte behov, og som har utfordringer med å nyttiggjøre seg arbeidsmarkedstiltak i regi av Arbeids- og velferdsetaten.

Det legges opp til at Nav fylke behandler søknader om tilskudd over denne tilskuddsordningen. Nav fylke fatter vedtak og skriver tilskudds- og avslagsbrev. Nav fylke utbetaler tilskudd og fatter eventuelt vedtak om tilbakebetaling. Nav fylke mottar rapportering fra tilskuddsmottakerne, følger opp organisasjonene og kontrollerer at midlene er brukt i samsvar med forskriften og vilkår i tilskuddsbrev. Nav fylke rapporterer på måloppnåelse i sitt fylke til Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Arbeids- og velferdsdirektoratet vil ha et overordnet ansvar for oppfølging av forskriften. Direktoratet vil ha ansvaret for utlysning av tilskuddsmidler, utforming av søknadsskjema og rapporteringsmal. Direktoratet vil gi fullmakt på den økonomiske rammen til det enkelte fylke. Direktoratet vil også ha ansvar for å sammenstille rapporter om måloppnåelse fra fylkene og rapportere på måloppnåelse for ordningen som helhet til departementet, jf. forskriftens § 2.1.

§ 4.3 Hvordan søknaden blir vurdert og tilskuddsbeløp fastsatt

Arbeids- og velferdsetaten avgjør om det skal gis tilskudd etter en skjønnsmessig vurdering av søknadene opp mot målene for tilskuddsordningen. Momentene som skal legges til grunn i vurderingen av søknadene er i større grad knyttet opp til målene for tilskuddsordningen i forskriftens § 2:

- a) I hvilken grad prosjektet dekker lokale eller regionale behov for lavterskel aktivisering og arbeidsrettede aktiviteter for målgruppen.

- b) I hvilken grad prosjektet bidrar til et økt samarbeid med kommunen og/eller Nav-kontor.
- c) Planer om hvordan kunnskap og erfaringer fra aktivitetene skal deles.
- d) Plan for videreføring av aktivitetene etter perioden med tilskudd.
- e) Søkers økonomiske, faglige og praktiske evne til å gjennomføre aktivitetene, herunder søkers kompetanse om og erfaring fra arbeid med målgruppen.

Arbeids- og velferdsetaten fastsetter størrelsen på tilskuddet til den enkelte søker. Dette er en videreføring av dagens tilskuddsregelverk.

Arbeids- og velferdsetaten står fritt til å utøve skjønn innenfor rammen av forskriften og budsjettammen for ordningen, herunder foreta en prioritering og utvelgelse blant søknadene. Dette er også en videreføring av dagens tilskuddsregelverk.

§ 4.5 Klage

Vedtak om tildeling av eller avslag på søknad om tilskudd er enkeltvedtak etter [forvaltningsloven](#), og kan klages på etter [forvaltningsloven kapittel VI](#).

Klagen sendes til den instansen som har fattet vedtaket. Når forvaltningen av tilskudd legges til Nav fylke, vil dette være Nav fylke. Hvis vedtaket opprettholdes sendes klagen videre til Arbeids- og velferdsdirektoratet som det overordnede organet. Arbeids- og velferdsdirektoratet fatter endelig avgjørelse i saken.

§ 5.2 Rapporteringsplikt

Det er lagt inn krav om at tilskuddsmottaker skal levere rapportering for å dokumentere måloppnåelse med henvisning til kriteriene for måloppnåelse i forskriften § 2.1.

Bestemmelsen følger opp Riksrevisjonens etterlevelserevisjon av tilskudd til organisasjoner i 2022¹, om at rapporteringskrav i større grad bør knyttes til målene for ordningen. Kriteriene for måloppnåelse i forskriftens § 2.1 er direkte knyttet til målene med ordningen i § 2. Når tilskuddsmottakerne, så langt det passer for det enkelte tilskuddet, rapporterer hvordan eller i hvilken grad de gjennomførte aktivitetene har bidratt til å målene for tilskuddsordningen, vil det bidra til å belyse måloppnåelse for ordningen som helhet.

§ 8. Ikrafttredelse og overgangsregler

Det tas sikte på at forskriften skal tre i kraft fra 1. januar 2026.

Det er lagt inn overgangsregler om at organisasjoner som har fått vedtak om tilskudd før 1. januar 2026 gjelder reglene som gjaldt på vedtakstidspunktet, samt vilkårene som framgår av tilskuddsbrevet.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Tilskuddet finansieres over statsbudsjettets kap. 621, post 70 *Frivillig arbeid, kan overføres*.

Arbeids- og velferdsdirektoratet forvalter tilskuddsordningen i dag. Det foreslås at forvaltningen av tilskuddsordningen legges til Nav fylke. Dette vil innebære at Nav fylke vil overta oppgaver knyttet til søknadsbehandling mv. som i dag ligger til Arbeids- og velferdsdirektoratet. Endringen gjennomføres innenfor bevilgningsrammene for Arbeids- og velferdsetaten. Arbeids- og velferdsdirektoratet vil fortsatt ha oppgaver knyttet til utlysning og et overordnet faglig forvaltningsansvar for tilskuddsordningen. Forslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

5. Forslag til forskrift

Vedlagt dette høringsnotatet er forskrift om tilskudd til lavterskel aktivisering og arbeidsrettede aktiviteter i regi av frivillige organisasjoner.

Vedlegg